



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица

Телефони: 032/ 665- 085; 650- 290; Телефакс: 032/ 665- 085

office@ivatourism.org; www.ivatourism.org



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

**ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА СПОМЕНИКОМ ПРИРОДЕ
ХАЦИ- ПРОДАНОВА ПЕЋИНА
ЗА 2024. ГОДИНУ**

**Туристичка организација општине Ивањица
Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица
+381 32 665085 ,
office@ivatourism.org
матични број: 17367633, ПИБ: 101062047
Ивањица, октобар 2023. године**



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица

Телефони: 032/ 665- 085; 650- 290; Телефакс: 032/ 665- 085

office@ivatourism.org; www.ivatourism.org

УВОД

Хаџи-Проданова пећина је добила име по Карађорђевој војводи који је у пећину склањао збегове.

Налази се у долини Рашћанске реке, (па је због тога зову и "Рашћанска пећина"-ранији назив "Шљепаја"), удаљена је 7 километара од Ивањице на путу за Гучу на надморској висини око 600 метара.

Испитана дужина пећине је око 400 метара и састоји се од два спрата. Доњи спрат поред главног има и два споредна канала. Улазни део пећине је ширине око 3 метра и завршава се сужењем иза кога се налазе простране дворане које су дугачке око 50 метара и широке око 15 метара.

Десна страна ове дворане покривена је бигреним саливом и серијом плитких базенчића. У централном делу дворане налазе се дебели сталактити и сталагнити, а на странама моћни саливи као окамењени водопади. Дворана се завршава са два мања продора-процепа. Горњи спрат почиње из дворане главног канала и испуњен је разнобојним и разноврсним накитом.

У Хаџи-Продановој пећини је, екипа студената на челу са професором Биолошког факултета Београдског универзитета др Божидаром Ђурчићем, пронашла 25 нових врста пећинских животиња (инсеката), које у свету, или нису познате или су ретке.

На иницијативу СО- Ивањица и Туристичке организације општине Ивањица приступило се уређењу пећине.

У периоду између 9 и 30 јуна 2003 године у организацији Завода за заштиту споменика културе из Краљева, а чије трошкове је сносила СО Ивањица, су спроведена заштитна археолошка ископавања у пећини.

Истраживања су реализована у сарадњи Филозофског факултета (др Душан Михаиловић, доцент на Одељењу за археологију) и Народног музеја у Београду, а у њима су учествовали и стручњаци Географског факултета у Београду, Историјског института у Београду као и студенти археологије из Београда.



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица

Телефони: 032/ 665- 085; 650- 290; Телефакс: 032/ 665- 085

office@ivatourism.org; www.ivatourism.org

Приликом ископавања у површинском слоју и рецентном укопу на самом улазу у пећину нађени су фрагменти керамике из старијег гвозденог доба (Басараби комплекс), затим у геолошком слоју 2 констатовани су окресани камени артефакти који припадају граветијенском или епиграветијенском технокомплексу и припадају времену 20. или 10. миленијума пре н.е.(млађи хоризонт), у геолошком слоју 5, испитаном на површини од свега 2 м², откривени су налази средњег палеолита и није млађи од 40. миленијума пре н.е.(старији хоризонт), као и велика количина костију плеистоцентних животиња.

Сви налази су веома значајни јер припадају периодима који у нашој земљи нису довољно истражени, тј. ради се о налазима који су типични за периоде и културе којима припадају (мустеријен, граветијен/епиграветијен).

Налази од кристала кварца нису карактеристични, како за средњи тако и за рани горњи палеолит па би Хаџи-Проданова пећина могла да представља једно од најстаријих налазишта у свету на коме се јављају артефакти од овог материјала.

У другој половини јула и почетком августа 2004 године су настављена истраживања (ископавања) од стране исте екипе чији рад је финансирало Министарство културе Р. Србије и пронађено је око шездесетак предмета старих од 40 до 45 хиљада година п.н.е. У питању су остаци материјалне културе неандерталаца. Већина пронађених алатки је направљена од кварца. Пронађени су кристали кварца што је реткост у Европи, као и алатку од горског кристала која је сведочанство о духовном животу неандерталаца тј. о њиховом осећају за лепо.

Пећина је била привремено станиште ловаца-неандерталаца и пећинског медведа чија су лобања и бројне кости и зуби пронађени у пећини.

Хаџи-Проданова пећина улази у малобројна вишеслојна палеолитска налазишта на централном Балкану и пружа велики потенцијал за будућа истраживања.

Хаџи-Проданова пећина представља комбинацију важног туристичког, спелеолошког и археолошког објекта.



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица

Телефони: 032/ 665- 085; 650- 290; Телефакс: 032/ 665- 085

office@ivatourism.org; www.ivatourism.org

Изнава је саграђена порушена црква испред пећине познатије као "Ацијина" која је саграђена 1809 године и посвећена Архангелу Михаилу, а унутрашњост пећине је уређена за туристичке посете као и плато испред пећине.

ПРЕДЛОГ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА СПОМЕНИКОМ ПРИРОДЕ ХАЦИ- ПРОДАНОВА ПЕЋИНА ЗА 2024. ГОДИНУ

За функционисање Споменика природе Хаџи- Проданова пећина као туристичког локалитета, потребна су стална улагања општине Ивањица и Туристичке организације општине Ивањица а у сарадњи са Одељењем за пољопривреду и заштиту животне средине општине Ивањица, Туристичком организацијом Србија, Туристичком организацијом регије Западна Србија, потенцијалним донаторима и надлежним државним институцијама.

1. Испитивање унутрашњости пећине. Истраживачке експедиције (спелеолози пре свега) требају да утврде даље реално стање у унутрашњости пећине. То подразумева даље испитивање источног висећег канала, високог канала са кадама, дугачке галерије, задње дворане... Планирана средства за реализацију ове активности: Туристичка организација општине Ивањица.
2. Фино прање унутрашњости пећине. Фино прање унутрашњости пећине подразумева прање пећинских накита и зидова пећина обичном водом (не хемикалијама) и специјалним четкама за то.
3. Пејзажно уређење. Оно обухвата: уклањање коровског растиња, формирање украсног, заштитног зеленила и негу шумског и жбунастог растиња аутохтоних врста... на површинама око објеката и на слободним, јавним површинама, али и око платоа испред пећине.
4. Уређење пропуста и дела приступног пута поред Хаџи- Проданове пећине. Овде се мисли на уређење пропуста (иза постојеће сувенирнице), али и на уређење потпорног зида са горње стране такозваног приступног пута који води до уређеног платоа испред пећине.
5. Уређење паркинг простора код Хаџи-Проданове пећине у виду насипања прилаза који се сада користи као паркинг за возила и наћи решења за уређење паркинга (за више аутобуса и аутомобила). Може се и уредити и мањи паркинг (за пар аутомобила) код самог улаза ка цркви, пећини и платоу. Урадити пројекат и реализовати га. Планирана



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица

Телефони: 032/ 665- 085; 650- 290; Телефакс: 032/ 665- 085

office@ivatourism.org; www.ivatourism.org

средства за реализацију ове активности: Министарство туризма, Министарство правде, Општина Ивањица и други (домаћи или страни) фондови који финансирају пројекте заштите животне средине, одрживог развоја и развоја туризма.

6. Изградња мокрог чвора код Хаџи- Проданове пећине. Пројекат није урађен и веома је битно то урадити, а подразумева уређење мушког и женског тоалета и „WC“-а. Ту је потребно решити проблем са канализацијом и водом коју треба допремити до тоалета. Урадити пројекат и реализовати га. Планирана средства за реализацију ове активности: Министарство туризма, Министарство правде, Општина Ивањица и други (домаћи или страни) фондови који финансирају пројекте заштите животне средине, одрживог развоја и развоја туризма.
7. Уређење и активирање Пешачко - планинарске стазе. Ивањица - Хаџи - Проданова пећина - Лиса - Ивањица. Стаза би кретала из Ивањице преко Марине реке, сеоског туристичког домаћинства Ивањички конаци, Хаџи-Проданове пећине па до Венца у Лиси и назад до Ивањице. Планирана средства за реализацију ове активности: Министарство туризма, Министарство заштите животне средине, Завод за заштиту природе Србије, Општина Ивањица, Туристичка организација општине Ивањица и други (домаћи или страни) фондови који финансирају пројекте заштите животне средине, одрживог развоја и развоја туризма.
8. Текуће одржавање и чишћење заштитних ограда у унутрашњости и испред Хаџи- Проданове пећине. Планирана средства за реализацију ове активности: Туристичка организација општине Ивањица.
9. Редовно чишћење и одржавање стаза и унутрашњости и испред Хаџи - Проданове пећине. Планирана средства за реализацију ове активности: Туристичка организација општине Ивањица.
10. Постављање корпи за отпад свакако доприноси чистијем локалитету, а редовно пражњење истих и одлагање отпада се подразумева. Планирана средства за реализацију ове активности: Туристичка организација општине Ивањица.
11. Текуће одржавање расвете у унутрашњости и испред Хаџи- Проданове пећине. Планирана средства за реализацију ове активности: Туристичка организација општине Ивањица.



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица

Телефони: 032/ 665- 085; 650- 290; Телефакс: 032/ 665- 085

office@ivatourism.org; www.ivatourism.org

12. Унапређење сарадње са локалним становништвом и Удружењима по питању очувања животне средине.
13. Константно решавање проблема депоновања и транспорта отпада са локалитета у сарадњи са надлежним органима и службама општине Ивањица.
14. Праћење стања животне средине у заштићеном подручју у сарадњи са надлежним органом општине Ивањица.
15. Израда елабората о безбедности. Неопходно га је урадити. Тиче се безбедности самих посетилаца и запослених. Изнад пећине је литица и она може потенцијално (због одрона) да угрози посетиоце. Такође, на самом врху пећине постоји растиње па животиње (домаће или дивље) могу проузроковати неки одрон. Елаборат о безбедности би сагледао целокупну ситуацију и стање на терену и истим би се предложиле мере за преузимање конкретних - одређених акција којим би се решили проблеми безбедности. Планирана средства за реализацију ове активности: Туристичка организација регије Западна Србија, Туристичка организација, општине Ивањица.
16. Израда Извештаја о остваривању годишњег програма управљања. У Извештају ће бити сажет приказ реализације, и др.
17. Штампање двојезичног (српски/енглески језик) флајера о пећини, неку другу публикацију о пећини, као и карте - улазнице за пећину. Извори средства за реализацију ове активности- буџет Туристичке организације општине Ивањица.
18. Израда дрвене надстрешнице и клупа за седење, на платоу испред Хаџи Проданове пећине, како би групе туриста могле да се склоне од сунца или кише за време смена група у пећини.
19. Обнова туристичке сигнализације, поправка оштећене сигнализације и постављање нових табли на паркингу испред Хаџи Проданове пећине.

Активности и мере на спровођењу програма

Туристичка организација општине Ивањица конкурисаће у Министарству туризма за пројекте инфраструктуре где би се потенцијално добила средства за даље активности - уређења заштићеног добра Хаџи - Проданове пећине. У оквиру



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица

Телефони: 032/ 665- 085; 650- 290; Телефакс: 032/ 665- 085

office@ivatourism.org; www.ivatourism.org

основне делатности Туристичке организације општине Ивањица (преко сајта, друштвених мрежа, радија, телевизије...) јавности ће се презентовати о свим активностима које су везане за Споменик природе Хаџи - Проданова пећина, а у 2024. години урадиће се и двојезични (српски/енглески језик) флајер о Хаџи - Продановој пећини који ће се дистрибуирати на свим значајнијим местима која се одликују већом концентрацијом туриста и посетиоца (хотели и ресторани у Ивањици, инфо центри у Београду...), као и на свим домаћим и међународним сајмовима туризма.

Туристичка организација општине Ивањица је за 2024. годину планирала средства за једног запосленог у Хаџи- Продановој пећини на одређено време по Уговору. Сва средства планирана за рад и функционисање природног добра Хаџи - Проданове пећина у 2024. години ослањају се на планирана средства одређена финансијским планом Туристичке организације општине Ивањица, и потенцијалне донације: Министарства туризма и омладине, Министарства заштите животне средине, Министарства правде, Министарства културе, Општине Ивањица и других (домаћих или страних) фондова који финансирају пројекте одрживог развоја и развоја туризма.

Финансијски план Установе Туристичка организација општине Ивањица за Хаџи- Проданову пећину у 2024. години

			Приходи	Расходи
4214		Услуге комуникација	30.000,00	
	421411	Телефон, телекс, телефакс		12.000,00
	421412	Интернет и слично		18.000,00
4215		Трошкови осигурања	50.000,00	
	421523	Осигурање од одговорности према трећим лицима		50.000,00
4234		Услуге информисања	130.000,00	
	423413	Услуге штампања публикација		130.000,00
4239		Остале опште услуге	840.000,00	
	423911	Остале опште услуге		840.000,00
4245		Услуге одржавања националних паркова и природних површина	100.000,00	
	424511	Услуге одржавања националних паркова и природних површина		100.000,00
5112		Изградња зграда и објеката	400.000,00	
	511293	Отворени спортски и рекреациони објекти		400.000,00



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица

Телефони: 032/ 665- 085; 650- 290; Телефакс: 032/ 665- 085

office@ivatourism.org; www.ivatourism.org

5231		Залихе робе за даљу продају	300.000,00	
	523111	Залихе робе за даљу продају		300.000,00
		УКУПНО:	1.850.000,00	1.850.000,00
		словима: један милион и осам стотина педесет хиљада динара 00/100		

Образложење Финансијског плана Установе Туристичка организација општине Ивањица за Хаџи- Проданову пећину у 2024. години:

Позиција: 421411 Телефон, телекс, телефакс

Средства у износу од 12.000,00 динара на овој позицији се односе трошкове услуга комуникација (мисли се на плаћања подршке за фискалну касу).

Позиција: 421412 интернет и слично

Средства у износу од 18.000,00 динара на овој позицији се односе трошкове услуга интернет комуникација (мисли се на плаћања месечних рачуна за интернет који је неопходан за фискалну касу, видео надзор за приступ са удаљене локације, као и посетиоце који желе приступ интернету).

Позиција: 421523 Осигурање од одговорности према трећим лицима

Средства у износу од 50.000,00 динара треба планирати ребалансом или из текућих резерви, а потребна су за осигурање пројектованих 5.000 посетилаца у 2022. години.

Позиција: 423911 Остале опште услуге.

Средства у износу од 840.000,00 динара на овој позицији служе за покривање трошкова који се односе на ангажовање лица- водича који ће дежурати у току радног времена пећине.

Позиција: 423413 Услуге штампања публикација

Средства од 150.000,00 динара на овој позицији планирана су за 5.000 флајера који говоре о Хаџи- Продановој пећини, и израду улазница за Хаџи Проданову пећину.

Позиција: 424511 Услуге одржавања националних паркова и природних површина

Средства од 100.000,00 динара на овој позицији планирана су за обележавање локалитета Хаџи- Проданова пећина, обнова туристичке сигнализације, поправка оштећене сигнализације и постављање нових табли на паркингу испред Хаџи Проданове пећине.



ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ ИВАЊИЦА

Милинка Кушића 47, 32250 Ивањица

Телефони: 032/ 665- 085; 650- 290; Телефакс: 032/ 665- 085

office@ivatourism.org; www.ivatourism.org

Позиција: 511293 Отворени спортски и рекреациони објекти

Средства у износу од 400.000,00 динара на овој позицији се односе на завршетак уређења сувенирнице која се налази поред самог улаза у пећину, суфинансирање неких пројеката, редовно одржавање пећине, израда дрвене надстрешнице и клупа за седење, на платоу испред Хаци Проданове пећине, како би групе туриста могле да се склоне од сунца или кише за време смена група у пећини, и осталих трошкова који се могу јавити услед основног функционисања пећине.

Позиција 523111 Залихе робе за даљу продају

Средства у износу од 300.000,00 динара на овој позицији треба планирати за набавку робе - сувенира која ће се продавати у сувенирници.

У Ивањици,
дана 04.10.2023. године

Туристичка организација
општине Ивањица



Директор Јанко Грбић